

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 8C/145/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5609207364
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2012:5609207364.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš v právnej veci navrhovateľky P. G. B., Q.. E., H.. XX. XX. XXXX, trvale bytom F. Z. - S., D. XXX/X, toho času bytom F. Z., H. M.. B.. K. XXXX/XX, proti odporcovi P. A. B., H.. XX. XX. XXXX, trvale bytom F. Z. - S., D. XXX/X, zastúpenému advokátkou JUDr. Zuzanou Medveckou, so sídlom Liptovský Mikuláš, Garbiarska 695, v konaní o rozvod manželstva s úpravou výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva k maloletému Q. B., H.. XX. XX. XXXX, Z. U. B., H.. XX. XX. XXXX a maloletému Š. B., H.. XX. XX. XXXX, všetci bytom u matky, všetci zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, M.M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, samosudkyňou JUDr. Janou Haluškovou

r o z h o d o l :

Súd manželstvo účastníkov konania P. G. B., Q.. E., H.. X. X. XXXX a P. A. B., H.. XX. XX. XXXX, uzatvorené 22. 11. 2003 v Smrečanoch, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Liptovský Mikuláš vo zväzku 23, ročník 2003, na strane 85, pod poradovým číslom 169 r o z v á d z a .

Maloleté deti B.: Q., H.. XX. X. XXXX, U., H.. X. X. XXXX B. Š., H.. X. X. XXXX, sa na čas po rozvode manželstva z v e r u j ú do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloletých zastupovať a spravovať ich majetok.

Otec j e p o v i n n ý platiť na výživu maloletého Q. čiastkou 150 eur mesačne, na výživu maloletého U. čiastkou 100 eur mesačne a na výživu maloletého Š. čiastkou 50 eur mesačne, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred, počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode tohto manželstva, k rukám matky P. G. B..

O náhrade trov konania a o náhrade trov konania štátu súd rozhodne samostatne po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa návrhom doručeným tunajšiemu okresnému súdu 23. 09. 2009 domáhala rozvodu jej manželstva, uzatvoreného s odporcom 22. 11. 2003. Maloleté deti pochádzajúce z manželstva žiadala zveriť do svojej osobnej starostlivosti, otca zaviazať platením výživného. Návrh odôvodnila tým, že k postupnému zhoršovaniu manželstva uzatvoreného po asi päť mesačnej známosti došlo najmä preto, že manžel sa ju postupne snažil izolovať od jej rodiny, priateľov, kontroluje výdavky v domácnosti a posudzuje ich opodstatnenosť, v domácnosti nepomáha. Správanie odporcu ju ponížuje a obmedzuje. Manželské vzťahy ochladli a vzájomná komunikácia sa obmedzila na najnevyhnutnejšie otázky týkajúce sa najmä detí. S odporcom nemajú žiadne spoločné záujmy, spoločných priateľov. Jeho sľubu na nápravu navrhovateľka neverí. Manželský život nevedú niekoľko mesiacov.

Elektronickým podaním bez zaručeného elektronického podpisu dňa 09. 10. 2012 o 12.05 hod. navrhol subjekt označený ako Rada pre práva dieťaťa - Slovenská republika so sídlom v Trnave, Spartakovská č. 3 návrh na pripustenie svojho vstupu ako vedľajšieho účastníka do konania, čo je v záujme maloletých detí. Zároveň navrhol odročenie pojednávania určeného na deň 10. 10. 2012 z dôvodu, že ako vedľajší účastník tento subjekt nemal možnosť na pojednávanie sa pripraviť a trvá na svojej osobnej účasti na pojednávaní. Poukázal pritom na uznesenie Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 7C/133/2011, ktorým bol vstup tohto subjektu do konania pripustený. Súd zdôrazňuje, že vedľajší účastník je tretia osoba, ktorá vystupuje na strane niektorého účastníka konania a ktorá má právny záujem na výsledku konania. Vedľajší účastník vystupuje v konaní, ako vyplýva z jeho definície v § 93 ods. 1 Obč. súd. por., popri navrhovateľovi alebo odporcovi. Z takejto definície vedľajšieho účastníctva vyplýva, že vedľajší účastník sa môže zúčastniť len sporových konaní. Navyše § 93 Obč. súd. por. v odseku prvom účastníctvo vedľajšieho účastníka v prípade rozvodu manželstva výslovne nepripúšťa. Pri tejto príležitosti súd poukazuje aj na rozhodnutie NS ČR 29 Odo/806/202. Samostatným predpokladom vedľajšieho účastníctva je súhlas účastníka s tým, aby tretia osoba vystupovala na jeho strane ako vedľajší účastník. Keďže subjekt Rada pre práva dieťaťa - Slovenská republika so sídlom v Trnave, Spartakovská č. 3 prejavil záujem vystupovať ako vedľajší účastník na strane maloletých detí, súd zisťoval súhlas kolízneho opatrovníka maloletých detí pred začatím pojednávania 10. 10. 2012 so vstupom vedľajšieho účastníka. Kolízny opatrovník maloletých detí súhlas na vstup vedľajšieho účastníka neudelil. Vzhľadom na neprípustnosť vedľajšieho účastníka v rozvodovom konaní (s ktorým je zo zákona spojené aj konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností), nebol dôvod na odročenie pojednávania za účelom počkania na písomné doplnenie elektronického podania. Z dôvodu právnej istoty súd poukazuje, že podľa § 93 ods. 2 Obč. súd. por. sa ako vedľajší účastník môže (znova len popri navrhovateľovi alebo odporcovi, teda v sporovom konaní) zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Takýmto subjektom sú napr. združenia vytvárané na ochranu spotrebiteľa v zmysle zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, alebo orgány sociálnoprávnej ochrany detí a kurately v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z. (v sporových konaniach, ktorých účastníkmi sú maloleté deti, napríklad konanie o náhradu škody). Súd nemal dôvod rozhodovať o prípustnosti vedľajšieho účastníctva, keďže podľa § 93 ods. 3 Obč. súd. por. súd rozhoduje o prípustnosti vedľajšieho účastníctva len na návrh (ktorý žiaden z účastníkov nepodal). Napokon súd poznamenáva, že ak by aj vedľajšie účastníctvo v tomto konaní bolo prípustné a žiadosť o odročenie pojednávania by bola podpísaná zaručeným elektronickým podpisom, vážny dôvod pre odročenie pojednávania subjekt Rada pre práva dieťaťa - Slovenská republika so sídlom v Trnave, Spartakovská č. 3, nepredniesol. Keďže o termíne pojednávania bol upovedomený, mohol sa ho osobne zúčastniť. Ak ako dôvod svojej neúčasti uviedol nemožnosť pripraviť sa na pojednávanie, súd poznamenáva, že na pojednávaní 10.10.2012 bol podrobným spôsobom oboznámený celý obsah spisu a doteraz vykonané dôkazy. Konanie o rozvod s úpravou výkonu práv a povinností na čas po rozvode manželstva k maloletým deťom je dôležitou statusovou vecou, nevyžaduje však rozsiahlu právnu prípravu.

Z výpovede navrhovateľky ako účastníčky konania je preukázané, že manželia bývajú oddelene od 29. 09. 2009, intímny život s manželom nevedú asi od mája 2009, ona inú známosť nemá. Podľa jej názoru nie je z psychologického hľadiska pre deti vhodné, aby ich mal manžel v rovnakej miere ako ona, lebo deti nevedia, kam patria. Povedala manželovi, že deti môže vidieť kedykoľvek, ale ona musí vedieť kde budú a kedy budú doma, čo on nikdy nedodrжал. So staršími synmi chodievala k psychologičke S.. S.. Na pojednávaní 11. 02. 2010 predniesla, že mal. U., ktorý mal 2,5 roka, manžel zobral 17. 12. a mal ho do 06. 01., teda 18 dní, keď si ho bola ona vyzdvihnúť. V ten deň ráno sa domáhala vstupu do bytu, zvonček bol pokazený, klopala. Potom jej manžel zatelefonoval, že má prísť na návštevu o 14.30 hod., kedy dieťa zobrala. Vkladné knihy založené pri narodení detí rodičmi odporcu zrušila ona na žiadosť manželových rodičov, peniaze vyplatila na ruku manželovi, ktorý hovoril, že ich dá rodičom. K tvrdeniam odporcu o úrazoch utrpenej mal deťmi uviedla, že keď mal mal. Q. prvýkrát rozbitú hlavu, bol v miestnosti s odporcom, ona bola v kuchyni. Druhýkrát si dieťa rozbilo hlavu v prítomnosti štyroch dospelých, keď odporca priniesol z práce putá, s ktorými sa dieťa hralo. Malé dieťa jej spadlo z váľandy v jej prítomnosti, len sa otočila. Kočík jej ušiel, keď išla so všetkými tromi deťmi, stredného niesla na rukách, starší Q. jej niečo vravel. S deťmi chodievala von väčšinou sama, videli ju ľudia na sídlisku. Manžel si po príchode z práce ľahol a povedal, že nebude chodiť von. Liečila sa na psychiatrickej klinike v Pezinku od 16. 09. 1997 do 13. 02. 1998 na anorexiu, potom brala antidepresívum, o čom manžel v čase sobáša vedel. On sa v r. 1995 pokúsil o samovraždu, existuje o tom záznam v zdravotnej dokumentácii. V roku 2009 jej lekárka poslala pozvanie na kontrolu a povedala jej, že manžel chcel, aby

sa s ňou porozprávala, že je nejaká skleslá. Pokiaľ boli súdu predkladané písomné dohody o úprave stretnutí otca a detí, k týmto bola viac-menej donútená. Od 21. 05. do 16. 06. 2010 mal manžel dieťa bez prerušenia a došlo to do štádia fyzického napadnutia, ktoré ohlásila na políciu. Dňa 16.06. 2010 podala trestné oznámenie na manžela prvá. Boli tam nadávky, strkanie, manžel si doma dvakrát udrel hlavu o drevený obklad. Mal službu, dozvedel sa o jej oznámení, tak išiel k lekárovi a podal na ňu oznámenie, postúpené obvodnému úradu; konanie bolo zastavené. Aby sa vyhla takémuto konaniu a stresu, súhlasila s podpisom dohody o stretávaní otca s deťmi, čo však nemá priaznivý vplyv na deti. Q. sa jej pýtal, kedy takto prestane hore dole chodiť. Striedavá výchova nie je vhodná, medzi manželmi viazne komunikácia. Delenie detí vhodné nie je. Privilila, aby mal. Q. chodil na ZŠ J. Kráľa v Lipt. Mikuláši na Podbrezinách, hoci tam nebyvajú. Pôvodne chcela, aby dieťa chodilo do mesta, ale manžel hovoril, že ak nepristane, rozhodne súd. Chcela, aby sa dieťa vyhlo ďalšiemu stresu. Cestou od znalkyne 13. 08. 2010 jej manžel nadával. Pociťuje zaujatosť voči svojej osobe zo strany znalkyne Z.. B.. Ona s maloletými deťmi býva v dvojizbovom byte svojich rodičov. Jej rodičia, ktorí v byte tiež bývajú, sú dôchodcovia, matka poberá dôchodok 394 eur a otec okolo 313 eur, iný príjem nemajú. Rodičom na bývanie a na domácnosť prispieva 30 eur mesačne, v rovnakej výške sú náklady na hygienické potreby jej a maloletých detí. Do domácnosti dokupuje potraviny za asi 50 eur mesačne. Na pojednávaní 10. 10. 2012 uviedla, že rodičia byt predali, všetci spolu sa sťahujú do nájomného bytu v obci Podtureň. Nájomná zmluva je uzavretá na určitú dobu od 01. 11. 2012 do 31. 10. 2013 a byt s ňou budú užívať aj jej rodičia. Mesačná platba nájomného je dohodnutá na 134,44 eur, príspevok do fondu obnovy a údržby 30, 67 eura a poplatok za výkon správy 6,64 eur, spolu 171, 75 eur mesačne. Pri uzavretí zmluvy je nájomca povinný zaplatiť príspevok 1510,31 eur do zabezpečovacieho fondu. Navrhovateľka nevlastní majetok väčšej hodnoty, neplatí žiadne dlhy, úvery, pôžičky. Za mobilný telefón platí mesačne 12 až 15 €, na poistenie maloletých Q. B. U. polročne po 22,41 eur a mal. Š. 20,80 eur. Sebe platí poistenie po 6,60 eur a 16, 60 eur mesačne. Za povinné zmluvné poistenie motorového vozidla platí 70 eur polročne, náklady na údržbu a pohonné hmoty sú vo výške 90 eur mesačne; auto používa aj pre potreby mal. detí. Nemá zvýšené výdavky v súvislosti s jej zdravotným stavom, za vitamíny platí asi 10 € mes.. Ročný poplatok za komunálny odpad za seba a tri mal. deti zaplatila sumou 84,18 eur. Platby za lieky, vitamíny a návštevy lekára pre maloletých sú asi 30 eur mesačne. Mal. Q. navštevuje 3-ročník ZŠ, kde ho z miesta bydliska vozí ráno aj popoludní autom. Platba za školský klub je 4,50 eur mesačne, za stravu asi 20,20 eur mesačne. V centre voľného času maloletý navštevuje halový futbal s poplatkom 20 € na školský rok. Vznikajú mu priebežné výdavky spojené so školskou dochádzkou, jeho zdravotný stav je dobrý. Dieťa má k dispozícii mobil od svojho otca, ktorý platí náklady s tým spojené. Dieťa mobil nepoužíva doma ani v škole. Q. nevlastní majetok väčšej hodnoty, nemá úspory, ani dlhy. Mladší U. navštevuje MŠ, kde ho tiež matka spolu s maloletým Q. B. Š. vozieva. Platba za stravu je 1,19 eur denne, školné ako predškolač neplatí. V materskej škole matka zaplatila jednorazový polročný príspevok 22,5 eur (pôvodne ZRPŠ), v čom je aj hodnota mikulášskeho balíčka a nákladov na čistiace prostriedky. Príspevok platia všetci rodičia, jeho platenie evidujú učiteľky. Zmluva o jeho zaplatení uzatvorená nie je. Nevie, či by maloletého nezobrali do materskej školy, ak by tento príspevok nezaplatila. Za výmenu okuliarov pre U. v júli 2012 zaplatila matka 52 eur, časť hradila poisťovňa (celková cena okuliarov bola vyše 60 eur). Ako alergik celoročne berie lieky s doplatkom asi 4 eurá a za kvapky doplácá do 9 eur. Vzrastovo je primeraný veku, nenavštevuje žiadne mimoškolské aktivity spojené s finančnými výdavkami. Školné v MŠ pre maloletého Š. je 12 eur, za stravu platí 1,19 eur denne, jednorazový príspevok na pol roka bol zaplatený vo výške 15 eur. Zdravotný stav mal. Š. je dobrý, mimoškolské aktivity nemá platené žiadne. Maloletí Š. ani U. nemajú mobilné telefóny. Otec sa s deťmi stretáva v zmysle predbežného opatrenia. Okrem výživného im otec neprispieva ničím, hradí výdavky spojené s pobytom detí u neho. Matka ukončila k 01. 07.2012 rodičovskú dovolenku. Od decembra 2011 poberá opatrovateľský príspevok, zvýšený od 01. 07. 2012 na 164, 04 eur. Od augusta 2011 poberá rodinné prídavky na maloleté deti vo výške 67,62 eur. Dňa 20. 09. 2012 uzatvorila s Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. zmluvu o obchodnom zastúpení pri sprostredkovaní poistenia, podľa ktorej má navrhovateľka nárok na províziu určenú v prílohe č. 1 tejto zmluvy, uzatvorenej na dobu neurčitú. Navrhovateľka uviedla, že výška provízie závisí od typu uzatvorenej poisťovnej zmluvy, provízia je vyplácaná najskôr mesiac späť, takže z tejto činnosti momentálne príjem nemá.

Odporca vo svojich výpovediach na pojednávaní tvrdil, že návrh je plný lží a poloprávd, je okopírovaním jeho prvého rozvodového návrhu. Súhlasil s rozvodom manželstva navrhnuté striedavú osobnú starostlivosť o maloleté deti v časovej frekvencii po jednom týždni s tým, že nepožaduje určenie výživného. Poukázal na znalecký posudok a výpoveď znalkyne Z.. B.. K návrhu uviedol, že manželke nebránil stretávať sa s rodičmi a priateľkami, len vzhľadom na jej tehotenstvo nechcel, aby chodievala do zafajčených priestorov. Má obavy o bezpečnosť detí. Q. sa bál k nemu chodiť, manželka

ho strašila, dieťa sa bojí o stratu matkinej lásky. Synom založil vkladné knižky, každému vložil 600 eur a mesačne vkladá po 20 eur, o čom však manželku neinformoval. Jeho manželka zrušila detské vkladné knižky, na ktoré každý zo synov pri narodení dostal 16.000,-Sk od jeho rodičov. Manželka sa deťom nevenuje, utrpeli viac úrazov. Keď sa on vo výchove snažil určiť deťom pravidlá, manželka bola agresívna, nadávala. Od odsťahovania sa manželky nevedú intímny život, on inú známosť nemá. V prípade rozvodu manželstva navrhol zveriť deti najskôr do svojej osobnej starostlivosti, neskôr v zmysle záverov znaleckého dokazovania do starostlivosti striedavej. Poukázal na psychické problémy manželky, ktorá do r. 2003 brala antidepresíva. Podľa záverov S. S. mal. Q. B. U. potrebujú primeranú pozornosť zo strany obidvoch rodičov a jednotnosť vo výchove. Q. nemal rozbité obočie putami, ale soškou. Jeho ľudia vonku videli s deťmi tiež. Z. K., psychiatricku, vyhľadal z obavy o ich deti, potom sa bol pýtať na výsledok pohovoru. Cestou od súdnej znalkyne nebol agresívny on, ale manželka, keď sa jej opýtal, na čo minula peniaze z vkladných knižiek detí. Dňa 16. 06. 2010 bol na ošetrovaní a na polícii podal oznámenie. K tvrdenému pokusu o samovraždu z minulosti uviedol, že v čase, keď zistil nezhody s vtedajšou priateľkou, bol našťvaný, užíval lieky na alergiu a vypil víno aj tvrdý alkohol. Mal výpadky pamäti. Nespáchal samovraždu, ani sa o ňu nepokúsil. Nepamätá si, aké lieky bral na alergiu. Myslí, že celý rok bral injekcie. Ak lekár udáva v lekárskej správe Radepur, myslí, že mu bolo zistené ochorenie. U psychológa bol potom jeden alebo dvakrát, od r. 1995 nič také neurobil. Býva sám v trojizbovom byte, ktorého jedna tretina patrí jeho rodičom, jedna tretina jemu a jedna tretina je v BSM jeho a navrhovateľky. Mesačne platí náklady na energie a za užívanie televízie a rozhlasu 28,56 €, správcovi bytového domu 152,55 €. Ročne platí za úrazové poistenie 123,61 €, za životné poistenie 337,15 € a za poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone povolania 43,44 eur. Sám zaplatil daň z bytu 13,11 € ročne, spoluvlastníci mu na tento účel, ani na účel poistenia domácnosti (32,33 €) neprispeli. Povinné zmluvné poistenie spoločného vozidla platí vo výške 105,30 € mesačne a náklady na údržbu a benzín sú od 60 do 90 € mesačne. Vozidlo používa pre potreby seba a mal. detí. S mal. U. B. Š. autom chodieval k logopédovi, za pohovor platba inkasovaná nie je. Za komunálny odpad sú jeho náklady 21,04 € ročne, za mobilný telefón 20 - 25 € mesačne. Náklady na hygienické potreby jeho a mal. detí sú asi 20 eur mesačne. Odporca má dobrý zdravotný stav, za výživové doplnky a vitamíny dopláca cca 15 - 20 € mesačne. Nevie výšku nákladov v súvislosti s dioptrickými okuliarmi, ktoré nosí. Mal. Q. platí za mobilný telefón 15 eur na tri mesiace. Tiež deťom kupuje oblečenie, knihy, hračky, zabezpečuje výlety a rôzne akcie. Naposledy bol v júli 2012 s deťmi v ZOO v Spišskej Novej Vsi, kde chodievajú minimálne 2-3 krát ročne. Pri príležitosti medzinárodného dňa detí boli na víkendovom pobyte v Jasnej, ako rodina zaplatili 20 €. Do práce dochádza autom, niekedy autobusom. Za jeden stravný lístok v práci dopláca 1 euro. Nemá žiadne dlhy, úvery, ani pôžičky, niekedy si požičiava financie od svojich rodičov, ktoré im potom vracia (50 - 100 - 150 € mesačne). Okrem bytu ne vlastní majetok väčšej hodnoty. Iný príjem, než príjem zo zamestnania, nemá. Navrhol vykonať dokazovanie pripojením trestného spisu ČVS:ORP - 79/LH-LM-2012 za účelom preukázania výchovného prostredia matky (podozrenie zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví na mal. Q. B.). Trestné oznámenie podal odporca v novembri 2011, obvinenie nebolo vznesené, vo veci doteraz nebolo rozhodnuté. Tiež navrhol pripojiť výpis hovorov z telefónneho čísla mal. Q. a zo svojho telefónneho čísla, keďže mu maloletý telefonoval 08. 10. 2012 s plačom, že má po neho prísť. Rovnako mu dieťa telefonovalo 06. 10. 2012. Tvrdenie Z. K. o tom, že navrhovateľku vyšetrila koncom roka 2011 na žiadosť odporcu sa nezakladá na pravde. Poukázal na správu Z. Z. z mája 2010 (založenú v spise tunajšieho okresného súdu sp. zn. 10P/71/2012), kde zhodnotila vzťah maloletého Q. ku svojmu otcovi, ako aj na ďalšie správy tejto psychiatricky vypracované v krátkom čase. Poprel tvrdenie o tom, že mu matka odovzdáva pri stretnutiach veci pre synov. Navrhol zabezpečiť provízny program spoločnosti Oriflame a Avon, keďže navrhovateľke sú vyplácané provízie, možno nie priamo, ale ona má províziu, ktorú si priamo odčíta pri predaji tovaru.

Kolízny opatrovník maloletých detí na pojednávaniach poukázal na to, že vykonaným dokazovaním je preukázaný vážny rozvrat manželských vzťahov. Dohody o stretávaní sa otca a detí boli uzatvárané na čas do rozvodu manželstva. Navrhol zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti matky s tým, že styk otca a detí bude upravený v zmysle predbežného opatrenia. Výšku výživného ponechal na zvážení súdu. Do programu podporujúceho komunikáciu v rodinách v kríze sú zaraďované rodiny, ktoré o to majú záujem, čo nie je prípad účastníkov konania.

Právna zástupkyňa odporcu navrhla doplniť dokazovanie doplnkom znaleckého posudku Z. B. za účelom zodpovedania otázky o vhodnosti striedavej výchovy maloletých Q. B. U. a s úpravou styku voči maloletému Š. tak, aby bol zachovaný súrodenecký vzťah detí. Znalkyni 16. 11. 2010, počas zhotovovania znaleckého posudku, advokátka poslala návrh dohody o úprave styku, pretože v tomto

čase už bol vypracovaný znalecký posudok a znalkyňa bude vypočúvaná, aby mala možnosť sa k tomu vyjadriť. Nešlo jej o ovplyvňovanie. Navrhla vykonanie konfrontácie znalkyň S.. B. B. S.. Š., ktorej znalecký posudok nemá charakter znaleckého posudku kontrolného. Údaje o mentálnej anorexii uvedené v znaleckom posudku S.. Š. sú verejne dostupné na internete. Maloletého Š. vyšetrovala znalkyňa bez súhlasu súdu. S.. Š. neuviedla dôvody, pre ktoré by nebolo v záujme maloletých detí ich zverenie do striedavej osobnej starostlivosti. Tiež nezodpovedala otázku, za akých okolností a podmienok je v záujme maloletých detí, aby boli zverené do osobnej starostlivosti. Keďže ide o kontrolný znalecký posudok, mala znalkyňa uviesť, ako sa vporiadala so závermi znalkyne Z.. B.. Všetko, čo uvádzala Z.. B. a na čo poukazovala, sa v súčasnej dobe plní. V prípade potreby navrhla vykonať dokazovanie psychiatrickým vyšetrením rodičov. Ako vyplýva zo správy logopedičky, u mal. U. došlo k stagnácii. Navrhla pripojiť výpisy zo zdravotných dokumentácií matka aj detí. V čase vypracovania znal. Posudku Z.. B. dochádzalo podľa dohody rodičov k zabezpečovaniu striedavej starostlivosti o mal. deti. Táto znalkyňa matke doporučila pracovať na jej zdravotnom stave, čo matka doteraz neurobila. Ďalej právna zástupkyňa odporcu rozsiahlym spôsobom citovala obidva znalecké posudky. Poukázala na rôzne správy od S.. S. B. Z.. Z., zabezpečované účelovo matkou detí. Pred pojednávaním si matka zabezpečila účelovo vlastné bývanie; bývanie u jej rodičov nebolo pre maloletých vhodné. Úrad práce spolupracuje s OZ Kľúč za účelom pomoci komunikácie a obnovy citových väzieb medzi rodičmi, ale nezaradil do tohto programu rodinu účastníkov.

Zo sobášneho listu účastníkov konania mal súd preukázané, že ich manželstvo bolo uzatvorené 22. 11. 2003 v Smrečanoch. U navrhovateľky ide o manželstvo prvé a u odporcu o manželstvo druhé. Z manželstva pochádzajú maloletý Q. B. Š., H.. XX. XX. XXXX, maloletý U. B., H.. XX. XX. XXXX a maloletý Š. B., H.. XX. XX. XXXX, čo súd zistil z ich rodných listov.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 9C/95/2002 je zistené, že prvé manželstvo odporcu bolo rozvedené rozsudkom č. k. 9C/95/2002-15 z 24. 06. 2002, právoplatným 01. 07. 2002. Navrhovateľka návrh odôvodnila tým, že manželstvo bolo harmonické iba prvých päť mesiacov po uzavretí, kedy začalo dochádzať k nezhodám prameniácim z toho, že manžel sa na nepoznanie zmenil, začal sa k manželke správať šikanózne, obmedzoval ju, urážal, podozrieval z nevery, čo nekončilo iba verbálnymi útokmi, ale vyúsťovalo až do fyzického napádania.

Zo správy z poradenského pohovoru z 11. 1. 2010, vykonaného psychologičkou - zamestnankyňou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš súd zistil, že navrhovateľka jednoznačne verbalizovala rozhodnutie rozviesť sa. Vo vzťahu s manželom sa cíti šikanovaná a psychicky terorizovaná. Odporca s rozvodom nesúhlasil, poukázal na bezdôvodné kolísanie nálad manželky a jej agresivitu, cíti sa psychicky týraný. Manželka citovo vydiera deti a manipuluje nimi, nie je schopná sa o ne samostatne postarať. Poradensko-psychologickými prostriedkami sa nepodarilo dospieť k dohode, konzultácia bola veľmi emočne napätá, komunikácia medzi manželmi nekonštruktívna, hádali sa, obviňovali. Manželský vzťah je veľmi vážne narušený vo všetkých zložkách, toho času nie je predpoklad jeho úpravy. Navrhovateľka a odporca jednoznačne nesúhlasia s vyjadreniami toho druhého. Následne odporca písomným podaním doručeným tunajšiemu okresnému súdu 21. 1. 2010 oznámil, že voči psychologičke vykonávajúcej dohľad podal sťažnosť.

Zo správy psychiatricky Z.. C. K. z 24. 04. 2010 súd zistil, že navrhovateľka je jej pacientkou od februára 2003, predtým sa liečila v súvislosti s mentálnou anorexiou v psychiatrickej liečebni. Na kontrole v máji 2003 sa cítila dobre a nemala príznaky tohto ochorenia, 03. 10. 2003 užívala antidepresíva ako udržiavaciu dávku. Pri ďalšej kontrole 20. 10. 2003 bol jej stav stabilizovaný, známky depresí ani mentálnej anorexie neboli pozorované. Potom na ambulanciu nechodila. Objektívne bol stav stabilizovaný, antidepresíva nepredpísané. Prišla až 16. 10. 2009 po predvolaní na podnet manžela. Pacientka uviedla, že sa odsťahovala k matke a dala návrh na rozvod manželstva, manžel jej povedal, že použije všetky prostriedky, že príde o deti. Pacientka je dosť vyrovnaná, lebo má podporu svojej rodiny. V objektívnom psychiatrickom obraze bola v popredí smutná nálada evokovaná záťažovou matrimoniálnou situáciou, známky psychotickej depresie (depresie ako duševnej choroby) neexplorované. Nepozorovaná symptomatika mentálnej anorexie, hmotnosť primeraná. Doporučené kontroly podľa potreby, lieky neordinované. Pacientka potom na kontrole nebola. Dňa 23. 11. 2010 tá istá lekárka oznámila, že od 01. 09. 2010 doposiaľ ju matka detí nenavštívila. Navrhovateľka od 23. 11. 2010 ambulanciu navštívila 20. 05. 2011 po návšteve manžela menovanej. Nebola pozorovaná symptomatika mentálnej anorexie, na ktorú sa liečila v minulosti. Jej stav uzavretý ako reakcia na stres z rozvodového

konania bez doporučenej medikamentóznej terapie. Potom už na kontrolu pacientka neprišla a lekárka ju nepredvolávala. Správa doručená súdu 27. 4. 2012.

Z fotokópie potvrdenia Z.. C. E., detskej lekárky zo 04. 06. 2010 je preukázané, že starostlivosť matky o maloleté deti B. je štandardná, pravidelne chodí na preventívne prehliadky a poradne. Za posledný kalendárny rok lekárka zaznamenala skutočnosť, že rodičia viac kontrolujú jeden druhého.

Zo správy detskej psychiatričky Z.. B. Z. z 09. 06. 2010 je preukázané, že na žiadosť otca vyšetrila dňa 24. 05. 2010 mal. Q., keď otec uviedol, že má podozrenie na týranie maloletého matkou. Dieťa malo na spodnej pere prasknutú kožičku, ale mechanizmus vzniku defektu si lekárka nedovolí určiť. Iné známky telesného týrania u dieťaťa nezistila. Maloletý povedal, že ho mama udrela, ale nešpecifikoval to. Vzťah otca a dieťaťa a opačne bol pekný. Za negatívum lekárka považuje separovanie Q. od ostatných súrodencov. Z fotokópie správy Z.. N. Z., alergologičky, z 29. 06. 2010 súd zistil, že maloletý U. B. je evidovaný v ambulancii od 13. 04. 2010. Matka je vnímavá, rozumie nariadeniam a vysvetleniam zdravotníkov, spolupráca s ňou a starostlivosť o dieťa sú dobré.

Zo správy o prešetrení pomerov v mieste bydliska matky detí z 28. 09. 2010 súd zistil, že domácnosť je zariadená a vybavená potrebným nábytkom. Matka s deťmi býva u svojich rodičov v dvojizbovom byte. Všade bolo vzorne čisto a poriadok. Matka s deťmi majú v dispozícii menšiu izbu, kde sú skrinky, posteľ matky, väčší rozkladací gauč, na ktorom spí Q. B. U.. Maloletý Š. spí v izbe pri starých rodičoch v detskej postieľke.

Z.. F. B., znalkyňa v odbore psychológia, v znaleckom posudku č. 22/2010 vyhotovenom 23. 8. 2010 uviedla, že psychologické vyšetrenie malého Š. vzhľadom na jeho vek nebolo možné realizovať štandardnou formou. Vzhľadom na pozorovanie jeho správania v prítomnosti rodičov možno konštatovať, že maloletý má zachovaný citový vzťah k matke aj otcovi. Citový vzťah Q. k otcovi je deficitnejší, má strach ho plnohodnotne prežívať. Intenzívnejšie prežíva citový vzťah k matke, je potencionovaný určitými obavami o ňu. Ovplyvňovanie detí, vzhľadom na ich nízky fyzický vek, nie je efektívne, v podmienkach vyšetrenia nebolo zistené nadmerné ovplyvňovanie detí rodičmi. Osobnostné predpoklady a výchovné postoje matky sú citovejšie, majú v tomto veku u detí svoj význam, musia byť doplnené o potrebu viesť deti k určitým pravidlám a dať im určité hranice správania. Osobnostné predpoklady otca a jeho výchovné postoje sú reálnejšie pre výchovu detí. Jeho výchovné prostredie je ich pôvodným rodinným prostredím. Ani jeden z rodičov samostatne nemá lepšie predpoklady pre zabezpečenie komplexnej starostlivosti o deti. Maloletý Q. nemá z rodičov strach. Pri výchove detí je nevyhnutná presná úprava styku rodiča, ktorému deti nebudú zverené do osobnej starostlivosti, s druhým rodičom. V citových postojoch maloletého Q. sú zvýraznené záporné city k mladšiemu U., citový vzťah k mal. Š. je chudobnejší. V danej situácii by bolo žiadúce pokračovať v doterajšej dohode rodičov, na ktorú si postupne mal. deti zvyknú. Z perspektívneho hľadiska bude zachovanie a rozvíjanie ich citových vzťahov k obojmu rodičom významné a nedocniteľné pre ich osobnostné kvality. Pre výchovu maloletých detí z hľadiska ich perspektívy je optimálna striedavá výchova, ktorú rodičia aj doteraz využívajú. Stav v rodine je podmienený kumulovanými skutočnosťami, ktorou je konfliktná situácia medzi rodičmi, je narušená ich vzájomná komunikácia, ako aj psychický stav matky, na ktorom sa podieľa pôvodné ochorenie (mentálna anorexia), ktoré zo psychiatrického liečenia vyžadovalo dlhodobejšiu psychoterapeutickú starostlivosť vzhľadom na prognosticky nepriaznivý priebeh ochorenia, následné tri pôrody a aktuálnu starostlivosť o tri maloleté deti, počiatočným obmedzovaním kontaktu detí s rodičmi a disproporčných výchovných prístupov rodičov. Na pojednávaní dňa 11. 01. 2011 táto znalkyňa uviedla, že maloletý Q. sa odmietal vyjadrovať k téme rodiny, pretože prežíva konflikt. Je ťažké vyjadriť sa, či chce ostať u ocina alebo maminy, má pocit viny. Intenzívny citový vzťah mal. Q. k matke má svoj význam, ale dieťa sa má postupom času od matky odpútať. Maloletý Q. cíti matkin strach a obavu, nemôže sa tým pádom prejaviť a vyvíjať. Preto prejavuje aj negatívne city k mladšiemu U., ktorému sa matka venuje. Chlapci potrebujú mužský vzor správania. Otec vie deti zamestnať, zabezpečuje im pravidlá výchovy. Striedavú výchovu navrhla z toho dôvodu, že chlapci potrebujú aj mužský vzor správania sa. Pri striedavej výchove budú mať deti direktívny prístup zo strany otca aj citlivý prístup matky. Matka bola na mentálnu anorexiu liečená v r. 1998, ale sú to veci, ktoré sa nedajú doriešiť. Psychiatrička navrhovateľky, ktorá uviedla, že matka nepotrebuje ďalšiu liečbu, nevystupovala ako znalec. Znalkyňa, aj keď je psychologička, podieľa sa na tvorbe znaleckých posudkov ako konzultant so psychiatrami. Matka detí bola len zaliečená. Mentálna anorexia vyžaduje liečenie psychiatrické i psychologické. Otázka domova je u detí veľmi adaptabilnou, deti sa vedia prispôbiť, čo trvá dlhší časový interval. Perspektívne, pretože je

u detí potrebné prihliadať na budúcnosť, matka ich výchovu nezvládne. Deti budú vyžadovať viac času na svoje aktivity, ktoré im vie zabezpečiť otec. Otec je pre deti výchovnou autoritou, takže obohatí ich svet, umožní vystúpiť z uzavretosti a fixácie na matku. Znalkyňa vychádza zo svojej skúseností naberaných od roku 1976. Týždňový interval striedavej výchovy je málo, navrhla by minimálne dva týždne, jeden mesiac je tiež v prospech detí. Zverenie maloletých detí len jednému z rodičov so širokou úpravou styku druhého rodiča nie je vhodné, lebo vzbudilo pocit výhry u každého z rodičov. Rodičov je potrebné zrovnoprávniť, čo sa prejaví aj na deťoch. V prípade striedavej výchovy budú rodičia nútení naučiť sa komunikovať. Odmietla tvrdenia matky o útokoch znalkyne na jej osobu. Mala k dispozícii zdravotnú dokumentáciu obidvoch manželov, údaj o pokuse otca o samovraždu z r. 1995 tam nebol. Pokus o samovraždu je prejavom nervovej labilitaty. Deti neboli vyšetrované v prítomnosti rodičov. Poradila konzultáciu s odborníkmi otcovi, ako má komunikovať s matkou a vychovávať deti. Pri vyšetrení znalec vie odhaliť, keď sa chce klient odhaliť v lepšom svetle alebo sa pretvaruje. V odbore psychológia nie je možné nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania, pretože vždy je iná situácia. Testovanie tej istej osoby sa nerobí skôr ako za pol roka, pretože si môže pamätať, môže si posudok prečítať. Riziko v prípade, že sa rodičia pri zverení detí do striedavej starostlivosti nenaučia komunikovať, je minimálnejšie ako riziko v ostatnom prípade. U navrhovateľky zistila manipuláciu so svojim okolím svojím psychickým stavom, z nej to vyžaruje. U otca neodhalila indicie páchať samovraždu, absolvoval aj vstupné vyšetrenie pri polícii. Skutočné a reálne potreby maloletých detí je potrebné riešiť psychoterapeutickou starostlivosťou o deti aj o rodičov.

Navrhovateľka písomným podaním zo 17. 09. 2010 k znaleckému posudku č. 22/2010 Z.. B. uviedla, že na rozdiel od manžela znalecký posudok podrobne rozvádza jej zdravotný stav. Nie sú spomenuté jeho psychické problémy v roku 1995.

Z kontrolného znaleckého posudku č. 6/2011 psychologičky S.. E. Š. súd zistil, že otec psychologičku pred vyšetrením dvakrát telefonicky kontaktoval a informoval sa o priebehu vyšetrenia, porovnávajúc vyšetrovací postup predchádzajúcej znalkyne. Mal tendencie „usmerňovať“ štruktúru vyšetrenia a spochybňovať znalkyňou určený postup. Maloletý Q. sa pri vchádzaní do miestnosti sestry pozrel na otca, pozdravil sa mu, nešiel k nemu. Ani otec nevstal, nezvítal sa s dieťaťom, ráznym hlasom, direktívne, mu od stola povedal „Q., a pravdu...“, čo otec zdôvodnil, že to musel povedať, lebo aj pred predchádzajúcim znaleckým posudkom bolo dieťa ovplyvňované. Dieťa uviedlo, že pri bývaní sa striedajú, ale nechce, aby chodil hore, dole. Chcel by bývať u mamky a len trochu sa stretávať s ockom. V kresbe nakreslil postavu matky, v kresbe začarovanej rodiny nenakreslil otca a uviedol, že neviem, či patrí do rodiny. Maloletý Q. ako osobu preferovanú zo strany otca vníma brata U.. Dieťa je v tenzii, úzkostnom nastavení, je pre neho ťažké vyjadriť záporné vzťahy, väčšinu negatívnych výrokov prideluje negatívnej osobe - pán Nikto. Jeho osobnosť je psychosociálne nezrelá, ovplyvniteľná, závislá, vo vývine. Maloletý Š. sa správal primerane situácii, na otca počas vzájomného kontaktu v ambulancii nereagoval. Osobnosť dieťaťa je zjavne emocionálne naviazaná na matku, vo vývine. Maloletý U. na otca počas vzájomného kontaktu v ambulancii nereagoval. Jeho vyšetrenie bolo realizované v prítomnosti matky, mierne u neho zaostáva verbálny prejav a obratnosť jemnej motoriky. Vymenoval členov rodiny, s ktorými býva (okrem otca, táto býva v modrom dome, nechodí k nemu, táto kričí na Q., že má neporiadok). V záveroch znaleckého posudku znalkyňa uviedla, že zverenie maloletých detí do striedavej starostlivosti obidvoch rodičov by nebolo v záujme detí, keď potreby rodičov by mali byť na druhom mieste. Je bezpredmetné venovať čas tomu, či pridelenie detí jednému z rodičov vzbudí u neho pocit výhry (čo môže byť u rodiča, ktorý je egoisticky motivovaný). Dieťa nie je hračka, ktorú si môžeme na čas odložiť. Na okolnosti psychiatrického vyšetrenia matky maloletých detí v r. 1998 a pokus otca o ukončenie života v r. 1995 nie je pre závery znaleckého posudku z odvetvia klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých potrebné prihliadať. Suicídálny pokus otca detí z 02. 08. 1995 bol psychiatrickým konziliárnym vyšetrením uzavretý ako disociatívna reakcia (otrava liekmi). Je to neurotická, najčastejšie stresom podmienená porucha, ktorá sa upraví v priebehu niekoľkých týždňov alebo mesiacov. Ide o pokus demonštratívneho charakteru bez vážnejšieho suicídálneho zmyslu a ako prejav v tom čase emočne a sociálne nezrelej osobnosti. Výsledky aktuálneho psychologického vyšetrenia toho času poukazujú na fakt, že autoagresivita sa pretransformovala na heteroagresivitu. Riziko opakovania tejto situácie nie je možné objektívne predpovedať. Diagnóza mentálna anorexia sa najčastejšie vyskytuje u dospievajúcich dievčat a mladých žien, je spojená so špecifickou psychopatológiou. Matka toho času nespĺňa ani jeden z príznakov tohto ochorenia a tiež jej BMI je v norme. Ide o prechodné obdobie, ochorenie je vyliečiteľné a zväčša nemá trvalé následky. Súčasná správa matky k deťom nie je ovplyvňovaná týmito ochorením. Ďalšia liečba alebo odborná

pomoc nie je nevyhnutná. Vzťah mal. Š. k matke znalkyňa hodnotí ako pozitívny, dieťa sa k nej túli, vyžaduje fyzický kontakt, je na ňu emočne naviazané, čo je podmienené aj dojčením. Vzťah mal. U. k matke je pozitívny, emocionálne vrelý, obracia sa na ňu so všetkými potrebami a požiadavkami (čo znalkyňa pozorovala počas vyšetrenia). Vzťah mal. Q. k matke je možné hodnotiť predovšetkým na základe jeho verbálneho prejavu aj pozorovania, dieťa matku hodnotí výsostne pozitívne, považuje ju za najdôležitejšieho človeka a oporu. Vzťah mal. Š. k otcovi je neutrálny, vzťah mal. U. k otcovi znalkyňa hodnotí na základe slovnej výpovede a pozorovania. Dieťa sa vyjadruje o otcovi negatívne, cez popis konkrétnej situácie správania sa otca k bratovi Q.. Syn sa voči otcovi emočne neprejavoval, nereagoval na odchod otca, ani po vyzvaní sa s ním nerozlúčil, nepozdravil sa. Vzťah mal. Q. k otcovi je poznačený evidentným strachom z otca, najmä po uzemnení otcom, aby hovoril pravdu. Dieťa je evidentne vystrašené a reaguje úzkostne. Syn sa voči otcovi neprejavoval. Všetky tri maloleté deti jednoznačne preferujú matku, ktorej dôverujú, je im oporou a hlavným objektom lásky. Aj vzťah matky k deťom je jednoznačne pozitívny, bezpodmienečný, emocionálne sýtený, ochraňujúci, čo deti cítia a prežívajú. Š. B. U. vzhľadom na nízky vek a obmedzenej slovnej zásobe nie sú schopní presne popísať ovplyvňovanie zo strany rodičov, ktoré neuvádzal slovom ani Q.. U mal. Š. B. U. znalkyňa znaky manipulácie počas vyšetrenia zo strany rodičov nezaregistrovala, u mal. Q. bola zjavná manipulácia zo strany otca pri upozornení o hovorení pravdy. Q. má snahu vyhovieť obom rodičom, čo má na neho deštruktívny vplyv. Zo strany matky znalkyňa známky manipulácie nezaznamenala. Kognitívne sú rovnako spôsobilí zabezpečiť adekvátnu výchovu v rámci reálnych predpokladov každého z nich obaja rodičia. Osobnosť matky jednoznačne zabezpečuje lepšiu saturáciu emocionálnych potrieb detí, čo vzhľadom na ich vek a bazálnu potrebu istoty a bezpečia je nevyhnutné. Počas spoločného rozhovoru s obidvoma rodičmi znalkyňa zaznamenala manipuláciu zo strany otca voči matke detí. U otca znalkyňa zistila osobnostné predpoklady pre dominanciu, sklon k direktivite, agresivite a manipulácii. Neprehliadnuteľná zo strany otca bola jeho snaha o riadenie priebehu vyšetrenia, suverénne vystupovanie, aj vo vzťahu k znalkyni. Osobnostné predpoklady pre submisívnosť znalkyňa nezaznamenala ani u jedného z rodičov, ale u matky pozorovala snahu neodporovať otcovi, hľadať prijateľné riešenia pre obidvoch, bola úzkostne nastavená. Ani u jedného z maloletých detí znalkyňa nezaznamenala priame verbálne odmietanie jedného z rodičov. Mierny strach z otca zaznamenala u mal. U. a strach z otca zaznamenala u mal. Q.. Príčinou strachu je pravdepodobne otcov dominantný, direktívny prístup k deťom, jeho neprimerané sebavedomie, ktoré deti stavia do slabšej pozície. V záujme maloletých detí nie je zverenie do striedavej starostlivosti rodičov a je nevyhnutná presná úprava styku rodiča, ktorému deti nebudú zverené, s druhým rodičom. Vzájomný súrodenecký vzťah maloletých detí je kladný. Znalkyni bola uložená aj povinnosť upozorniť na ďalšie skutočnosti zistené pri znaleckom skúmaní, na ktoré by mal súd pri rozhodovaní prihliadať. Znalkyňa uviedla, že otec nie je schopný toho času objektívne náhľadu a kritického úsudku na vzniknutú situáciu. Neberie do úvahy potreby svojich detí, názory matky, postoje zainteresovaných inštitúcií ani vyjadrenia kompetentných odborníkov z oblasti zdravotníctva, ktoré verbálne spochybňuje.

Z pripojeného spisu tunajšieho okresného súdu sp. zn. 10P/71/2012 je preukázané, že uznesením č. k. 10P/71/2012-63 zo dňa 17. 05. 2012 v konaní o zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi súd nariadil predbežné opatrenie, vykonateľné dňom 22. 05. 2012, podľa ktorého je otec oprávnený stretávať sa s maloletým Š. B., U. B. B. Q. B. počas školského roku každý párnny týždeň v sobotu od 9.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 9.00 hod. do 16.00 hod., v čase letných prázdnin od 1. 7. do 7. 7. a od 1. 8. do 7. 8., vždy od 9.00 hod. do 18.00 hod.. Týmto rozhodnutím došlo obmedzeniu rozsahu styku otca a mal. detí. Predbežné opatrenie trvá do právoplatného skončenia konania Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 10P/71/2012 o zmene úpravy styku otca s maloletými deťmi. Z dôvodov tohto uznesenia vyplýva, že o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom bolo rozhodnuté rozsudkom z 09. 02. 2011 tunajšieho okresného súdu č. k. 3P/196/2009-199 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 24. 05. 2011 č. k. 5CoP/29/2011-343 tak, že maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky, obidvaja rodičia sú oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otec bol zaviazaný platiť na výživu maloletého Q. 100 eur mesačne, na výživu maloletého U. 90 eur mesačne a na výživu maloletého Š. 60 eur mesačne. Stretávanie otca s maloletým Q. B. U. bolo upravené. Rodičom a deťom bola uložená povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v psychologickej ambulancii S.. Z. Š.. Z obsahu spisu tunajšieho okresného súdu sp. zn. 10P/71/2012 je zistené, že matka viackrát na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš oznámila, že deti zo stretnutia s otcom prišli veľmi rozrušené (23. 09. 2011, kedy jej maloletý U. potvrdil, že maloletý Q. musel celý čas písať diktát, otec mu vytrhol stranu zo zošita, celý čas do neho kričal), 24. 10. 2011 (deti sa jej pýtali, či pôjde do basy, nakoľko to povedal otec, mal. Q. bol veľmi agresívny a plakal, že k otcovi nejde), 26. 10. 2011 (Q. mal

po návrate od otca hysterické stavy, keď mu schovala mobil, začal nadávať, že patrí na psychiatriu, je špinavá, má sa ísť liečiť a nemá sa ho dotýkať), 14. 11. 2011, 20. 11. 2011. Zo záznamu z 15. 02. 2012 súd zistil, že maloletý U. plakal, keď mal ísť k otcovi, keďže sa bál, že tam bude spať. Po návrate bol maloletý Q. veľmi rozrušený, povedal, že u otca musel celú dobu písať úlohy. Otec mu v kuse nadával a bil ho. Zo záznamu zo dňa 04. 05. 2012 súd zistil, že pri rozhovore na úrade práce si mal. Q. najskôr nervózne stískal prsty a mädlil si ruky. Má veľmi ohryzené nechty. Povedal, že otec na nich kričí, hlavne na neho. Otec kričí aj preto, že keď dostane jednotku a je pri mame a nedostane ju, keď je pri ňom. Keď sa prestane učiť, musí sedieť v kresle a nemôže si zapnúť televízor. Najviac otec kričí na neho a najviac bije jeho. Je to silný úder, bolí ho to. Otec bratov bije menej. K otcovi chce chodiť, ale menej často. Keď mu povedali, že dnes k otcovi ísť nemusí, zmenil svoje správanie, výrazne sa upokojil, začal sa usmievať a bezprostredne rozprávať. Uviedol, že sa neteší na prázdniny. Obviňuje sám seba, nadáva si, že je debil./ Z.. E., pediatrička, oznámila, že má zlé skúsenosti, ktoré nezažila doposiaľ so žiadnymi rodičmi. Zo správy PhDr. E. S. z 15. 11. 2011 súd zistil, že matka maloletého uviedla, že Q. má výkyvy v správaní, reaguje neočakávane. Sotil mal. Š. tak, že spadol. Taktiež kopol starého otca do nôh. Objektívne psychologička zistila, že mal. Q. mal obviazanú ruku, na otázku, čo sa mu stalo, neodpovedal. Maloletý obviňuje mladších bratov, že vyvolávajú konflikty, popiera, že ubližoval starému otcovi. Maloletý je ovplyvňovaný otcom voči matke a jej rodičom, otec sa negatívne o nich pred maloletým vyjadruje. Mal. preto opakuje uvedené tvrdenia a pod vplyvom emócií ich matke a starým rodičom vykričí. Z vlastných pozorovaní psychologičky (kedy otec na sedenia chodil) je zjavné, že tlačí na syna. Nie je vhodné, aby otec pred maloletým nerešpektoval matku, jej výchovné postupy. Mal. Q. sa vyznačuje neurotickými rysmi správania, strachom a únikovými reakciami. Vplyv otca, najmä jeho neobvyklé postupy, sú negatívnym faktorom, ktorý v negatívnom smere ovplyvňuje dieťa a vedie k jeho neurotizácii. Zo správy S.. E. S. zo dňa 07. 05. 2012 súd zistil, že pri kresbe rodiny mal. Q. kreslil seba, matku a bratov. Kresba neobsahovala žiadne patologické fenomény v zmysle neuroticizmu, strachu, depresie. Postava otca absentovala z dôvodu, že správanie otca navodzuje u maloletého pocity, kedy si s otcom radšej nepraje byť. Podľa záveru psychologičky sa otec dieťaťa správa nevhodne, direktívne, musí byť len podľa neho. Vzhľadom k zachovaniu primeraného psychického vývinu detí (správanie otca hraničí s psychickým týraním hlavne voči najstaršiemu Q., otec vyvoláva okolo seba strach a obavy a malé dieťa nie je schopné tieto situácie adekvátne spracovať, čím hrozí fakt, že sa otcovo neadekvátne správanie odrazí na zdraví detí), doporučuje prehodnotiť kontakty detí s otcom. V prípade, že deti odmietajú ísť k otcovi, netvať na tom. Triedna učiteľka maloletého Q. Z.. G. Z. v správe z 08. 05. 2012 uviedla, maloletý je v kolektíve veľmi obľúbený, na hodinách je aktívny a pozorný. Domáca príprava na vyučovanie je pravidelná a vzorná. Do školy chodil rád a nikdy s ním neboli problémy. V poslednom období 2-3 mesiacov sa veľmi zmenilo jeho správanie pri príchode ráno do školy, ale len v niektoré dni, čo si všimli aj ostatné učiteľky, ktoré majú dozor na chodbe a spolužiaci. Maloletý plače, drží sa mamy za ruku a nechce, aby odišla. Spočiatku si myslela, že mu v triede niekto ubližuje alebo má strach z nejakého predmetu. Maloletý jej však vždy povedal, že nechce ísť k svojmu otcovi a chce zostať u mamy. Zo správy Z.. B. Z.Č., psychiatričky zo dňa 09.05. 2012 súd zistil, že dostavila sa k nej na kontrolu matka s maloletým Q.. Maloletý bol plačlivý, videla na ňom, že je uštvaný z režimu, ktorý má, nakoľko v priebehu týždňa 2 krát, v utorok a štvrtok, musí byť prichystaný k otcovi. Zistila, že si obhrýza nechty, keď sa ho na to spýtala, odvetil, že nechty si obhrýza od detstva. Pri predchádzajúcich sedeniach však ich tak obhrýzené nemal. Uviedol, že otec ho bije, dostal od neho facku, dakedy ho bije po ritke. Š. B. U. nebije. Otec na mamu nadáva, hovorí, že je chorá na hlavu. Najradšej je u mamy. Objektívne psychiatrička zistila, že na maloletom badať stopy únavy, obhrýza si nechty, má smutný výraz tváre. Jednoznačne deklaruje, že nechce chodiť k otcovi, chce zostať pri matke. Pri líčení niektorých údajov je na ňom badať strach. V závere psychiatrička uviedla, že všetky údaje dieťaťa svedčia pre týranie psychického aj fyzického charakteru a doporučuje obmedzenie až zákaz styku s otcom. Uznesenie č. k. 10P/71/2012-63 zo dňa 17. 05. 2012 Okresného súdu Lipt. Mikuláš bolo potvrdené Krajským súdom v Žiline uznesením č. k. 10CoP/26/2012-160 zo dňa 31. 07. 2012, právoplatným 14. 08. 2012. Odvolací súd konštatoval, že otec zrejme doposiaľ nebol schopný reagovať na odlišnosti v osobnostiach jednotlivých maloletých detí, reflektovať pri jeho výchovnom pôsobení predovšetkým na citlivú povahu maloletého Q.. Nariadené predbežné opatrenie zohľadňuje až doposiaľ neschopnosť otca pozmeniť svoj prístup k výchove maloletých detí. Mužský vzor správania sa, ktorý je nevyhnutný pri výchove maloletých detí (chlapcov), nemožno stotožňovať s neprimeranou disciplínou. Odvolací nevyhovel ani návrhu otca na dočasné zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti otca a matky vždy po týždni, poukážuc na kontrolný znalecký posudok znalkyne S.. Š.R., nakoľko to nie je v záujme maloletých detí. Od podania tohto posudku nedošlo k rozhodnej zmene okolností, ktorá by odôvodňovala hoci len dočasné zverenie maloletých do striedavej starostlivosti. Vzhľadom na vývin vzťahu otca k deťom

by naopak striedavá starostlivosť toho času mohla ešte zhoršiť psychické rozpoloženie maloletých detí. Krajský súd v závere apeloval na oboch rodičov, ktorí by mali prioritne sledovať výsostne záujmy maloletých detí a pokúsiť sa vzájomne prehodnotiť svoje postoje k realizácii výkonu rodičovských práv a ako rodičia nájsť najoptimálnejší spôsob komunikácie a vzájomného rešpektu. Podľa pokynov konajúcej sudkyňi kancelárii vo veci je určený termín pojednávania na 07. 11. 2012.

Z oznámenia ORIFLAME SLOVAKIA, s. r. o., Bratislava z 23. 4. 2012 súd zistil, že navrhovateľka bola v spoločnosti zaevidovaná ako kozmetická poradkyňa, v období od 23. 09. 2009 do 15. 04. 2012 nemala od spoločnosti vyplatené žiadne príjmy.

Z oznámenia Daňového úradu Žilina zo 14. 09. 2012 súd zistil, že navrhovateľka za rok 2011 nepodala daňové priznanie k dani z príjmov fyzických osôb, posledné podala za rok 2004.

Zo správy MŠ, Kláštorňa 550, Liptovský Mikuláš z 23. 04. 2012 súd zistil, že v priebehu rokov 2009, 2010, 2011 a 2012 matka maloletých detí Q., U. B. Š. B. P.. G. B. poskytla finančný príspevok škôlke dňa 01. 06. 2010 vo výške 15 eur. Ide o dobrovoľný príspevok, ktorý nemá žiaden vplyv na zaradenie detí do predškolského zariadenia. Otec neposkytol žiaden finančný dar ani príspevok.

Z fotokópie pokladničnej operácie M. C., pobočka Liptovský Mikuláš, zo dňa 28. 9. 2009 súd zistil, že o 14:19:40 hod. z účtu G.Í. B. bola vybraná čiastka 1.357 eur. Doklad obsahuje podpis odporcu.

Z fotokópie rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš č. 2011/41862/05 UL z 09. 02. 2012, právoplatného 09. 03. 2012 súd zistil, že navrhovateľka poberá peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím vo výške 140,15 eur mesačne s účinnosťou od 01. 12. 2011. Oznámením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, odboru sociálnych vecí a rodiny z 22. 06. 2012 je preukázané, že navrhovateľke od 01. 07. 2012 zanikol nárok na rodičovský príspevok z dôvodu dovŕšenia troch rokov veku maloletého Š. B..

Z nájomnej zmluvy súd zistil, že bola uzatvorená medzi prenajímateľom Obec Podtureň a nájomníčkou P. G. B. 09. 10. 2012 a jej predmetom je nájom bytu č. X, H.Á. K. N. C. M. Č.. XXX N. X. S., ktorý pozostáva z troch izieb, príslušenstva, vrátane pivnice. Nájomná zmluva je uzatvorená na dobu určitú od 01. 11. 2012 do 31. 10. 2013. S nájomníčkou budú byt užívať jej traja maloletí synovia a jej rodičia N. B. G. E.. Mesačná platba nájomného je dohodnutá na 134,44 eur, príspevok do fondu obnovy a údržby 30,67 eura a poplatok za výkon správy 6,64 eur, spolu 171,75 eur mesačne. Zároveň je nájomca povinný uhradiť 1510,31 eur ako príspevok do zabezpečovacieho fondu.

Zo zmluvy o obchodnom zastúpení pri sprostredkovaní poistenia o univerzálnej sieti súd zistil, že bola uzatvorená 20.09.2012 medzi Allianz Slovenská poisťovňa, a.s. a navrhovateľkou a jej predmetom je obchodné zastúpenie poisťovne pri sprostredkovaní poistenia v univerzálnej sieti. Obchodnému zástupcovi patrí provízia určená v prílohe č. 1 tejto zmluvy, zmluva je uzatvorená na dobu neurčitú.

Čistý priemerný mesačný príjem odporcu za obdobie od septembra 2011 do augusta 2012, zistený z oznámenia jeho zamestnávateľa Krajské riaditeľstvo PZ v Žiline z 12.09.2012 je 817,80 eur, z jeho brutto príjmu sú vykonávané zákonné zrážky.

O námietke zaujatosti z 27. 06. 2011 voči súdnej znalkyni S. Š., vznesenej otcom maloletých detí, tunajší okresný súd rozhodol uznesením č. k. 8C/145/2009-301 zo dňa 16. 08. 2011, potvrdeným Krajským súdom v Žiline uznesením 7Co/366/2011-332 zo dňa 24. 01. 2012, ktorý odvolanie otca detí odmietol. Následne otec vznesol námietku zaujatosti 27. 07. 2011 voči kolíznemu opatrovníkovi maloletých detí, o ktorej tunajší okresný súd rozhodol uznesením č. k. 8C/145/2009-298 z 12. 08. 2011 tak, že kolízny opatrovník zo zastupovania maloletých detí vylúčený nie je. Na základe odvolania otca Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 7Co/364/2011-328 z 24. 01. 2012 napadnuté prvostupňové rozhodnutie zrušil z dôvodu, že procesné postavenie kolízneho opatrovníka nie je analogické postaveniu zapisovateľa alebo iného pracovníka súdu, či znalca alebo tlmočníka. Rozhodnutie o nevyhlúčení kolízneho opatrovníka nemá oporu v zákonných ustanoveniach, preto bolo krajským súdom zrušené bez potreby ďalšieho rozhodovania. Otec v prípade pochybností a nestrannosti osôb konajúcich v mene kolízneho opatrovníka sa môže domáhať ich vylúčenia v správnom konaní.

Písomným podaním zo 16. 06. 2011 odporca navrhol, aby súd zaslal znalecký posudok S.. Š. znalkyni Z.. B. za účelom oboznámenia sa s jeho obsahom a konfrontácie znalkyň. Rovnaký procesný návrh otec predniesol písomným podaním z 08. 04. 2012, ako aj podaním z 20. 04. 2012 a 08. 10. 2012, keď navrhol osobnú konfrontáciu na pojednávaní. Súd nevykonal tieto ani ostatné dôkazy navrhnuté otcom maloletých detí, a to zistením informácie zo K. K., a. s. o zrušených vkladných knižkách vedených na meno Q. B. a U. B. na otázku zistenia, kým boli vykonané výbery finančných prostriedkov z týchto vkladných knižiek a kedy boli vkladné knižky zrušené, keď podľa procesného návrhu otca malo byť na tieto skutočnosti prihladané pri určovaní vyživovacej povinnosti na maloleté deti na čas po rozvode manželstva. Predmetom tohto konania je určenie výživného na čas po rozvode manželstva a vzhľadom na dobu, kedy podľa tvrdenia otca malo dôjsť k výberom vkladov z vkladných knižiek (ktorú skutočnosť matka nespochybnila), ako aj vzhľadom na výšku týchto finančných prostriedkov (cca po 600 € na každé z maloletých detí) možno konštatovať, že pre určenie výživného do budúca je táto skutočnosť irelevantná. Súd nevykonal dokazovanie výsluchom Z.. B. Z. za účelom zistenia zdravotného stavu maloletého Q. B. (navrhnuté podaním otca z 22. 12. 2010) vzhľadom na skutočnosť, že v čase rozhodovania súdu bolo vykonanie tohto dôkazu neaktuálne. Takisto súd nežiadal od stomatológa Z.. S. C. správu o počte návštev zubného lekára a výške platieb matkou detí od 01. 09. 2010, ktorú otec navrhol zabezpečiť z hľadiska určenia vyživovacej povinnosti.

Podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

Podľa § 23 ods. 2 Zákona o rodine súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obidvaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

Podľa § 62 ods. 3, 4 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa Zákona o životnom minime. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa označenej právnej úpravy súd manželstvo účastníkov ako poznačené veľmi vážnymi rozpormi rozviedol. Aj vzhľadom na dĺžku trvania konania možno konštatovať, že nejde len o krátkodobý a prechodný nesúlad manželských vzťahov. Nezhody manželov sa dotýkajú všetkých podstatných stránok manželského spolužitia. Manželia od septembra 2009 nežijú v spoločnej domácnosti, nehospodária spoločne, nevedú intímny život, neposkytujú si pomoc a oporu; naopak ani uplynutím času neustala ich nevraživosť. Rozvod manželstva nie je v rozpore so záujmami maloletých detí, ktoré pre svoj zdravý, riadny ďalší vývoj potrebujú prostredie nepoznamenané negatívami, ktoré prináša spolužitie partnerov. Pri rozhodovaní o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti na čas po rozvode manželstva súd prioritne prihliadal na záujem maloletých detí a vychádzal najmä z obsahu vyššie označených správ, nachádzajúcich sa v spise tunajšieho okresného súdu sp. zn. 10P/71/2012, pretože sú najaktuálnejšie (všetky z r. 2012). Vo veci bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, či už výsluchom rodičov, správami odborníkov z r. 2012 nachádzajúcich sa v spise tunajšieho súdu sp. zn. 10P/71/2012 (psychiatricka, pediatrička), znaleckým posudkom aj kontrolným znaleckým posudkom. Dokazovanie konfrontáciou znalkyň doručením kontrolného znaleckého posudku na vyjadrenie znalkyni Z.. B. súd nevykonal, pretože účelom kontrolného znaleckého dokazovania nie je zabezpečenie konfrontácie medzi znalcami s dvoma rozdielnymi názormi. Zmyslom kontrolného znaleckého dokazovania vo všeobecnosti je potvrdiť, lebo vyvrátiť závery zistené pôvodným znaleckým posudkom. Ak sa otec naďalej domnieva, že niektorá zo znalkyň pochybila, potom svoje zistenie musí signalizovať orgánu štátnej správy, ktorý zodpovedá za činnosť súdnych znalcov. Je však potrebné prihliadať na tvrdenie znalkyne Z.. B. o špecifickosti odboru psychológia spočívajúcej v zmene podmienok znaleckého skúmania vyvolanej plynutím času. Podstatnou pre rozhodnutie o osobnej starostlivosti maloletých detí je zo znaleckého posudku Z.. B. (prvý znalecký posudok) skutočnosť, že navrhla striedavú starostlivosť o maloleté deti pre to, aby sa ich rodičia naučili komunikovať, čo je v záujme maloletých detí. Doterajší vývoj v rodine dal znalkyni za pravdu v tom, že od doby podania tohto posudku (rok 2010) sa rodičia napriek odbornému dohľadu komunikovať nenaučili a táto skutočnosť poznamenala negatívne aj maloleté deti. Naopak komunikácia rodičov sa zhoršila a vyhrotila natoľko, že rodičia z obavy pred konaním toho druhého informujú o vzájomných postupoch úrad práce a podali na seba trestné oznámenia. Písomné dohody o striedavej starostlivosti podpísavala v minulosti, počas tohto konania, matka detí pod nátlakom, v záujme zachovania pokoja a nevyvolávania stresových situácií. Čas, ktorý uplynul od podania prvého znaleckého posudku, dal za pravdu znalkyni podávajúcej kontrolný znalecký posudok v tom, že zverenie maloletých detí do striedavej starostlivosti rodičov nie je v ich záujme. Keďže druhá znalkyňa nenavrholo striedavú osobnú starostlivosť o maloletých, nemala dôvod odpovedať na otázku, za akých okolností a podmienok je v záujme maloletých detí, aby boli zverené do osobnej starostlivosti (čo považovala právny zástupkyňa otca za nedostatok znaleckého posudku). Naopak, bola preukázaná momentálna škodlivosť stretávania otca a maloletých detí do tej miery, že došlo k obmedzeniu jeho styku s maloletými deťmi. Za týchto okolností možno konštatovať, že striedavá osobná starostlivosť o maloletých (aj vzhľadom na strach, ktorý majú pri svojom otcovi) nie je v prospech maloletých detí. V konaní tunajšieho okresného súdu sp. zn. 10P/71/2012 bolo objektívne preukázané, že najmä maloletý Q. ako najstarší a najviac rozumovo vyspelý svoj strach zo stretnutia s otcom prezentuje aj svojim správaním sa v škole, preukázaným správou tretej osoby, nezainteresovanej do súdneho konania, jeho triednej učiteľky Z.. Z.. Tvrdenie otca o telefonátoch z októbra 2012 mal. Q. zabezpečením výpisov volaní nebolo potrebné z dvoch dôvodov: 1. skutočnosť, že telefonáty boli realizované nepoprel nikto, 2. obsah rozhovorov z výpisov zistiteľný nie je. Po vyhodnotení týchto dôkazov a skutočností súd dospel k záveru, že je v záujme maloletých detí ich zverenie do osobnej starostlivosti matky. V starostlivosti matky o deti neboli zistené nedostatky, ktoré by bránili takémuto rozhodnutiu. Matka je spôsobilá zabezpečiť riadnu starostlivosť o deti, dáva im pocit istoty a bezpečia. Z opakovaných správ psychiatricky Z.. K., do kompetencie ktorej patrí posudzovanie diagnózy mentálnej anorexie a potreby jej liečenia, je preukázané jednoznačne, že matka netrpí žiadnym duševným ochorením. Pokiaľ si dovolila túto skutočnosť posudzovať Z.. B., vybočila z rámca znaleckej úlohy, ktorá jej bola uložená a podľa názoru súdu aj z predmetu svojho znaleckého skúmania (aj keď sa podľa vlastného vyjadrenia podieľa ako konzultantka na vypracovaní znaleckých posudkov o tejto chorobe, stále je to psychická choroba patriaca do kompetencie psychiatra). Pri posudzovaní spôsobilosti rodičov zabezpečiť riadnu a takmer nepretržitú starostlivosť o maloletých z hľadiska ich zdravotného stavu súd konštatuje, že to bol otec, kto bol počas tohto konania, na rozdiel od matky, štyrikrát práceneschopný (v dôsledku čoho boli štyrikrát zmarené pojednávania). Vzhľadom na značne narušený rodičovský vzťah navrhovateľky a odporcu, ktorí sa nevedia dohodnúť ani o základných veciach týkajúcich sa ich vlastných detí, je v záujme maloletých, aby ich zastupovala v bežných veciach a spravovala ich majetok ich matka. Vzhľadom na štádium konania tunajšieho okresného súdu vo veci

o obmedzení styku otca a detí sp. zn. 10P/71/2012 súd nepovažoval za potrebné upravovať styk otca a maloletých detí, pretože v dôsledku uplynutia času by bolo potrebné opäť nariaďovať podrobné znalecké dokazovanie, tento krát aj za súčinnosti psychiatra, čo by znamenalo ďalšie predĺženie rozvodového konania. Otec má styk s maloletými upravený právoplatným a vykonateľným súdnym rozhodnutím o nariadení predbežného opatrenia, keď vo veci samej je naďalej vykonávané dokazovanie.

Vzhľadom na to, že otec po nedorozumení s matkou (vyvolanom jeho včasnou nekomunikáciou) pristúpil v júli 2012, k svojvoľnému odňatiu mal. Q. z letného tábora (čo vyplýva zo spisu zn. 10P/71/2012) súd otca dôrazne poučuje, že v budúcnosti je pri nerešpektovaní súdneho rozhodnutia potrebné zabezpečiť realizáciu exekučného titulu nie svojpomocou (ktorou bol mal. Richard pred kolektívom detí vystavený neadekvátnej záťažovej, stresujúcej, psychicky napätej situácii), ale podaním návrhu na súdny výkon rozhodnutia, alebo exekúciu.

O výške výživného súd rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozsudku prihliadajúc na osobné, majetkové a zárobkové pomery každého z rodičov, ako aj na nároky každého z maloletých detí na uspokojovanie svojich životných potrieb. Maloleté deti majú len bežné výdavky na svoju výživu, nezvýšené napríklad nepriaznivým zdravotným stavom (diétne stravovanie, príplatky za lieky) alebo finančne náročnými voľnočasovými aktivitami (štúdium cudzích jazykov, športová činnosť - hokej, plávanie a pod.). Každý syn má nároky na stravovanie (len za stravu v školských zariadeniach je platba cca 20 eur mesačne na jedno dieťa), bývanie, ošatenie, obutie, výdavky spojené s návštevou školy, alebo materskej školy (vrátane výdavkov cestovných, ktoré by nevznikli, keby deti navštevovali školu priamo v mieste svojho bydliska). Každý z rodičov má vyživovaciu povinnosť len voči maloletým deťom pochádzajúcim z ich manželstva. Priemerný čistý mesačný príjem otca maloletých detí je 817,80 eur, priemerný čistý mesačný príjem ich matky (ktorá po ukončení rodičovskej dovolenky v júni 2012 je poberateľkou opatrovateľského príspevku) 231,66 eur. Matka bude dosahovať príjem aj zo sprostredkovania poistenia, na čo ale súd v čase rozhodovania vzhľadom na dobu uzatvorenia zmluvy matkou prihladať nemohol, lebo reálna výška tohto príjmu zatiaľ zistiteľná nie je. Každý z rodičov má len bežné výdavky na svoju výživu. Vzhľadom na prioritu plnenia vyživovacej povinnosti je nevhodným platenie viacerých poistení otcom detí a nákup priemyselne vyrábaných vitamínov obidvoma rodičmi (ktorý nie je vyvolaný ich nepriaznivým zdravotným stavom). Na plnení povinností vyplývajúcich z vlastníctva bytu sa má podieľať nielen otec detí, ale aj ostatní spoluvlastníci (jeho rodičia a navrhovateľka). Pri určení výživného súd zohľadňoval aj fakt, že otcovi vznikajú v súvislosti s deťmi výdavky pri zabezpečení ich programu počas ich stretnutí. Napokon bol zohľadnený aj vekový rozdiel medzi maloletými deťmi.

K námietke právnej zástupkyne odporcu o tom, že na pracovníčku kolízneho opatrovníka prítomnú na pojednávaní 10. 10. 2012 boli podané tri námietky zaujatosti, o ktorých jej zamestnávateľ doteraz nerozhodol súd konštatuje, že prvoradým záujmom je záujem ochrany maloletých detí. Prešetrovanie správnosti postupu zamestnanca zamestnávateľom je bez právneho významu v súdnom konaní. V tomto súdnom konaní sa kolízny opatrovník žiadnych pochybení nedopustil, z jeho vyjadrení je zrejme záujem chrániť len a len maloleté deti z manželstva pochádzajúce (a to aj proti záujmu a vôli toho ktorého rodiča), nie niektorého z ich rodičov.

Rozhodnutie o náhrade trov konania a o náhrade trov konania štátu si súd vyhradil na samostatné rozhodnutie (§ 151 ods. 3 Obč. súd. por.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného okresného súdu na Krajský súd v Žiline v štyroch písomných vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, dátum, podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 OSP odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Pokiaľ si žalovaný dobrovoľne nespĺní povinnosť stanovenú týmto rozhodnutím, možno navrhnúť exekúciu podľa osobitného zákona.

Manžel, ktorý prijal priezvisko druhého manžela, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva oznámiť matričnému orgánu, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.